

AKOS

AGENCIJA ZA KOMUNIKACIJSKA
OMREŽJA IN STORITVE
REPUBLIKE SLOVENIJE

Številka: 3827-3/2022/48

Datum: 23. 6. 2022

ZADEVA: Odgovori na pripombe zainteresirane javnosti glede predloga Priporočila v zvezi s skupno uporabo fizične infrastrukture

Agencija za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije (v nadaljevanju: Agencija) je dne 10. 3. 2022 na svoji spletni strani objavila predlog Priporočila v zvezi s skupno uporabo fizične infrastrukture (v nadaljevanju: Priporočilo). Predhodno pa je dne 28. 2. 2022 preko videokonference glede predloga Priporočila potekal javni posvet z zainteresirano javnostjo oz. deležniki, ki so lahko naknadno do 11. 4. 2022 na Agencijo poslali svoje pripombe, predloge in mnenja glede Priporočila.

Agencija je prejela pripombe naslednjih deležnikov:

- **družbe Telekom Slovenije d.d.**, Cigaletova 15, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: Telekom Slovenije),
- **družbe Telemach d.o.o.**, Brnčičeva ulica 49A, 1231 Ljubljana – Črnuče (v nadaljevanju: Telemach),
- **družbe T-2 d.o.o.**, Verovškova ulica 64, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: T – 2),
- **družbe Rune Enia d.o.o.**, Partizanska cesta 109, 6210 Sežana (v nadaljevanju: Rune Enia),
- **družbe A1 Slovenija d.d.**, Ameriška ulica 4, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: A1).

Agencija je prejela mnenja in pripombe dne 18. 5. 2022 objavila na svoji spletni strani.

V nadaljevanju Agencija povzema prejete pripombe, predloge in mnenja po posameznih deležnikih ter se opredeljuje do njih.

1. Skupne pripombe

Več deležnikov v svojih pripombah opozarja, da s Priporočilom predpisuje Agencija dodatne ali strožje obveznosti, kot jih za predmetno področje predpisuje Zakon o elektronskih komunikacijah (Uradni list RS, št. 109/12, 110/13, 40/14 - ZIN-B, 54/14 - odl. US, 81/15, 40/17, 30/19 - odl. US, 189/21 - ZDU-1M, v nadaljevanju: ZEKom-1) ali na njegovi podlagi sprejet Splošni akt o dostopu do obstoječe fizične infrastrukture, kar je v nasprotju z načelom zakonitosti.

Agencija ob tej pripombi deležnikov posebej poudarja, da je priporočilo vrsta pravnega akta, s katerim se na pravno nezavezujoč način svetuje oz. predlaga določene ukrepe, načine ravnanja ali usmeritve.

Namen priporočil – kar velja tudi za predmetno priporočilo – torej ni spreminjanje veljavnih, kogentnih norm, pač pa iskanje načinov (z neobveznimi predlogi), kako bolje oz. hitreje le-te udejanjati, pri čemer je prav zaradi njihove neobveznosti velikega pomena, da naslovniki priporočila stremijo k enakim zakonitim ciljem. Tako je namen predmetnega priporočila čimbolj vzpodbuditi vse deležnike na trgu k optimizirani uporabi gospodarske javne infrastrukture za namene postavitve elementov elektronskih komunikacijskih omrežij, predvsem pa vzpodbuditi deležnike, ki s takšno infrastrukturo razpolagajo, da v največji možni meri omogočijo ali olajšajo omrežnim operaterjem dostop do svoje infrastrukture za namene postavitve elementov elektronskega komunikacijskega omrežja. S tem pojasnilom agencija tudi skupno odgovarja, zakaj so generalizirane pripombe deležnikov o nezakonnosti Priporočila neupoštevne.

2. Telekom Slovenije

a) Telekom Slovenije izpostavlja težavo pri sklepanju služnostnih pogodb z lastniki nepremičnin, po katerih potekajo omrežja. Lastniki naj bi imeli težavo s sprejetjem določila o dopustnosti skupne uporabe komunikacijskih objektov, ker jim je s tem onemogočeno neposredno zaračunavanje nadomestila za služnost ostalim fizičnim in pravnim osebam (ki niso primarni služnostni upravičenec, s katerim je sklenjena pogodba o služnosti). Operater meni, da je vidik pravic lastnikov nepremičnin, na katerih so komunikacijski objekti, ki so predmet skupne uporabe, v osnutku Priporočila, zanemarjen.

Agencija v zvezi s pripombami, ki se tičejo določila skupne uporabe komunikacijskih objektov v služnostnih pogodbah, odgovarja, da gre za kogentno normo, ki je jasno določena v 20. čl. ZEKom-1. Zakonska obveznost, ki jo navedeni člen prinaša, ne more biti zanemarjena ali celo razveljavljena s Priporočilom, kot bi bilo moč razumeti pripombe, zato Priporočilo tega vprašanja na tovrsten način tudi ne ureja.

b) Dalje Telekom Slovenije opozarja na to, da je pri souporabi objektov za izgradnjo mobilnega omrežja potrebno upoštevati tudi to, da so z vidika statike za skupno uporabo primerni le objekti, ki so zgrajeni na način, da vzdržijo obremenitve opreme ostalih operaterjev. Nadalje ga skrbi tudi širše uvajanje 5G-tehnologije, saj bi skupna uporaba v tem primeru povzročila previsoke vplive na okolje in s tem onemogočala izvajanje storitev.

Agencija pripombe ni posebej upoštevala, saj lahko infrastrukturni operater oz. imetnik infrastrukture dostop do svoje fizične infrastrukture zavrne zaradi razlogov, naštetih v 5. odstavku 93. člena ZEKom-1. Konkretno, 1. točka 5. odstavka izrecno določa, da je možno zavrniti dostop

zaradi tehnične neprimernosti zaradi posebnih okoliščin v zvezi z infrastrukturo, do katere je bil zaprosen dostop. Seveda pa je na strani imetnika infrastrukture, ki dostop zavrne, da razloge za zavrnitev tudi ustrezno utemelji glede na citirano zakonsko določbo.

c) Telekom Slovenije (podobno pa tudi Telemach in T-2) naprej podaja pripombe na določbo 1. odstavka IX. člena Priporočila, ki določa, naj imetnik infrastrukture, ki ima z lastniki zemljišč sklenjene služnostne pogodbe, ki v skladu s tretjim oz. osmim odstavkom 20. člena ZEKom-1 vsebujejo določilo o dopustnosti skupne uporabe infrastrukture s strani operaterjev komunikacijskih omrežij, prosilcu omogoči pridobitev kopije teh pogodb. Pri tem izpostavlja, da takšne služnostne pogodbe (lahko) vsebujejo tudi podatke, ki so v razmerju imetnik infrastrukture – lastnik zemljišča opredeljeni kot poslovna skrivnost ali pa vsebujejo podatke, ki presegajo namen takšnega posredovanja, npr. osebne podatke ali druge občutljive podatke. Obenem pripominjajo, da agencija nima zakonske podlage za to zahtevo.

Agencija uvodoma ponovno pojasnjuje, da Priporočilo že po sami naravi akta nima obvezujočih zahtev, kot je pojasnjeno na začetku odgovora. Pri omogočanju vpogleda v kopije pogodb se seveda nič ne spreminjajo predhodna razmerja in obveze subjektov, kar bi npr. v primeru obstoja poslovnih skrivnosti ali drugih zaščitenih podatkov dalo pogodbenemu subjektu pravico, da le-te prekrije.

Ne glede na to pa je agencija na podlagi pripomb ponovno pretresala pomen in dodano vrednost takšnega vpogleda in je pripombe upoštevala, tako da imetnikom infrastrukture priporoča, naj namesto samega vpogleda v pogodbo prosilca nemudoma seznanijo z obstoječimi pogoji dostopa med imetnikom infrastrukture in lastniki zemljišč.

d) Kot najbolj kritično Telekom Slovenije ocenjuje določbo 2. odstavka IX. člena Priporočila, ki določa, da v primerih, ko imetnik infrastrukture določil o skupni uporabi v služnostnih pogodbah nima, ker so le-te bile sklenjene pred uveljavitvijo obveznosti iz prvega odstavka tega člena v samem zakonu, na to opozorijo iskalca dostopa, dostop do fizične infrastrukture ni pogojen s predhodno sklenitvijo dodatnih sporazumov med prosilcem in lastnikom zemljišč. Operater meni, da imetnik infrastrukture nima pravne podlage, da bi lahko dopustil poseg na tuji nepremičnini ali uporabo tuje nepremičnine. Zato ocenjuje, da agencija zasleduje stališče, da »prosilcu ni treba urejati sporazuma z lastnikom nepremičnine« in da je tako določba, da je obvezna sestavina služnostne pogodbe tudi skupna uporaba, brezpredmetna, saj sta pogodba z in pogodba brez določila o skupni uporabi izenačeni.

To določbo kritično ocenjuje tudi Telemach, saj meni, da je takšna dikcija protipravna in to utemeljuje tudi z določbo četrtega odstavka 20. člena ZEKom-1, ki določa, da dopustnost skupne uporabe vpliva na višino nadomestila za služnost. T-2 pa se s predlagano določbo strinja.

Agencija najprej pojasnjuje, da je določilo napačno razumljeno. Agencija namreč ni mnenja in nikjer ne trdi, da prosilcu ni potrebno urejati razmerij z lastnikom nepremičnine. Nasprotno, kadar so bile služnostne pogodbe sklenjene pred uveljavitvijo obveznosti iz 20. člena ZEKom-1 (in le-te ne vsebujejo določila o dopustnosti skupne uporabe infrastrukture), morajo prosilci z lastnikom infrastrukture svoje stvarnopravno razmerje sami urediti. Tega se zavedajo tudi deležniki – operaterji (A1 npr. tako predlaga, naj se ta problematika odpravi z zakonsko ureditvijo, ki bi tovrstne primere uredila, tako da bi tovrstna služnost uredila tudi stanje za nazaj).

Ob tem pa imetnik infrastrukture (ki ima veljavno služnostno pogodbo z lastnikom) kot tretja oseba ni pristojen niti primeren za presojo obstoja stvarnopravnega razmerja in odnosa med prosilcem in lastnikom, kateremu samemu pripada tudi ustrezno pravno varstvo. Tako tudi agencija nima pristojnosti preverjanja obstoja in varstva stvarnopravnih razmerij; pač pa, ali tovrstna razmerja vsebujejo ustrezne varovalke s področja varstva konkurence in potrošnikov (obveznost določil o skupni rabi in denarnem nadomestilu za služnost). Razlogi za zavrnitev dostopa so naštetji v 5. odstavku 93. člena ZEKom-1, med katerimi pa ni neurejenega sporazuma o uporabi zemljišča med prosilcem in lastnikom zemljišča. Agencija s takšno določbo priporočila obenem poskuša preprečiti zavlačevanje postopkov odobritve dostopa, ki jih prinašajo zahteve lastnika infrastrukture k predhodni predložitvi sporazumov o služnosti.

e) Telekom Slovenije je v zvezi z XI. členom opozoril na napačno sklicevanje Priporočila na sklicevanjem na 5. točko 93. člena, namesto na 5. odstavek tega člena.

Agencija se za opozorilo na napačen sklic zahvaljuje in bo napako popravila.

f) Operater še predlaga, da se rok za odgovor na prošnjo za dostop, ki je naveden v VIII. členu, spremeni iz 8 na 10 delovnih dni oz. 2 tedna, kar ustreza realni sliki in časovnici, ki jo ima operater že sedaj v svoji vzorčni ponudbi.

Agencija meni, da je pripomba smiselna in jo bo v končnem besedilu upoštevala. Strinja se, da skrajšani rok za dodatna 2 dni ne prinaša tolikšne dodatne vrednosti v primerjavi z že uveljavljenimi roki, zato ni potrebe po predlaganju uvedbe dodatnih časovnih sprememb.

g) Telekom Slovenije nadalje opozarja, da je predlagani časovni okvir najema infrastrukture v prvi alineji VII. člena (»... načeloma za nedoločen čas ...«), neustrezen, saj je časovnica odvisna od različnih situacij. Operater meni, da bi moral imeti imetnik infrastrukture možnost časovne omejitve trajanja pogodbe in/oziroma odpovedi pogodbe najemniku, če je omejeno tudi trajanje sklenjene pogodbe med imetnikom infrastrukture in lastnikom nepremičnine, če ima imetnik infrastrukture namen le-to modernizirati, nadgraditi njene kapacitete ali jo zaradi zastarelosti ukiniti ipd.

Agencija pripombe ni upoštevala. VII. člen Priporočila namreč izrecno predlaga, da pri navajanju časovnih pogojev za najem svoje infrastrukture ponudi najem svoje infrastrukture načeloma za nedoločen čas, izjemoma pa je iz upravičenih razlogov, npr. bodoči investicijski načrti imetnika infrastrukture, lahko na konkretnem delu infrastrukture opredeljen tudi časovno omejen najem. Navedeno je pravzaprav identično situacijam, na katere opozarja operater.

3. Telemach

a) Telemach v zvezi s predlaganimi roki za odgovor na prošnje za dostop opozarja, da so roki že zakonsko določeni in da s Priporočilom agencija ne more določati krajših rokov, kot jih že določa zakon.

Kot je Agencija pojasnila že v odgovoru na splošne pripombe, pri Priporočilu ne gre za uvajanje novih obveznih rokov, pač pa za neobvezne predloge, ki lahko glede na prepoznane razmere pripomorejo k hitrejšemu in preglednejšemu urejanju razmer na tem področju. Zato pripomba ni bila posebej upoštevana.

b) V povezavi z IX. členom Priporočila Telemach opozarja, da agencija nima zakonske podlage za zahtevo po predložitvi kopij obstoječih služnostnih pogodb; v primerih, ko imetnik infrastrukture nima določil o skupni rabi, pa predlaga, naj bi dostop do fizične infrastrukture postal pogojen s predhodno sklenitvijo sporazumov med prosilcem in lastnikom zemljišča.

Agencija je na pripombo glede predložitve kopij pogodb že odgovorila (in upoštevala) v točki c) odgovora Telekomu Slovenije, in se na tem mestu sklicuje na to točko. Pripombe glede pogojevanja predhodne sklenitve sporazumov pa ni upoštevala zaradi razlogov, ki so že pojasnjeni pri točki d) istega odgovora Telekomu.

4. T-2

a) T-2 uvodoma izpostavlja problematiko zavračanja dostopa do obstoječe fizične infrastrukture. Pri tem izpostavlja tako po njegovem mnenju problematično izračunavanje prostora v cevi, kot tudi rezervacijo prostora za tehnično in za razvojno rezervo, pri čemer se sklicuje na določbe vzorčne ponudbe enega od konkurenčnih operaterjev. Operater opozarja, da razlogi za zavrnitev dostopa, navedeni v 5. točki 93. člena ZEKom-1 niso sami po sebi upoštevni, temveč le ob pogoju, da so utemeljeni, razumni in pošteni, kar bi morala agencija upoštevati v primerih reševanja konkretnih sporov. Posebej problematične so cene dostopov.

Agencija v priporočilu ni podrobneje urejala tematike zavračanja dostopa do obstoječe infrastrukture zaradi pomanjkanja prostora, saj smatra, da je problematika ustrezno urejena z določbami 93. člena ZEKom-1 ter Splošnega akta o dostopu do obstoječe fizične infrastrukture.

Primerne in pravilno opredeljene ter dokumentirane tehnične in razvojne rezerve so za nemoteno poslovanje operaterja nujne, v konkretnih primerih pa agencija seveda upošteva utemeljenost, razumnost in poštenost razlogov za zavrnitev dostopa do fizične infrastrukture. Prav to so vprašanja, ki jih agencija tudi rešuje v postopkih sporov. Določanje podrobnih izračunov cen za različne kategorije fizične infrastrukture pa bi močno preseгло namen tega Priporočila.

b) Operater opozarja tudi na dejstvo, da v praksi prihaja do zavračanja dostopa do podometne stavbne fizične infrastrukture.

Agencija na to pripombo odgovarja, da v zakonu, pa tudi v samem Priporočilu ni podlage za razlikovanje med dostopom do različnih izvedb infrastrukture (npr. nadometna / podometna) in je vsako morebitno razlikovanje na tej osnovi v nasprotju z veljavnimi določili, zato agencija smatra, da spremembe ali dopolnitve Priporočila niso potrebne.

c) T-2 nadalje kritično ocenjuje predlog Agencije v VI. In VII. členu Priporočila glede javne objave ponudbe infrastrukture v skupno uporabo, pri čemer priporoča v obliki vzorčne ponudbe. Meni namreč, da bi priprava takšne ponudbe pomenila zgolj dodatno obveznost, ki pa ne bo opravila ovir, ki se pri dostopu do infrastrukture pojavljajo v praksi. Operater prav tako meni, da vzorčna ponudba ne more zajeti vseh različnih okoliščin, na podlagi katerih se prošnje za dostop med seboj razlikujejo, posledično pa konkretne zahteve imetnika infrastrukture ne morejo biti povsod enake.

Agencija pripombe ni posebej upoštevala, saj je mnenja, da bi upoštevanje predloga v Priporočilu lahko pomembno prispevalo k transparentnosti ponudb operaterjev ter hitrosti in učinkovitosti doseganja dogovorov o dostopu do fizične infrastrukture. Primeroma je agencija navedla tudi nekaj točk vsebine, ki bi operaterjem olajšala pripravo takšnih ponudb. Predlagana oblika ponudbe tako lahko ureja pogoje, ki so splošni in enotni za vse primere, posebnosti pa se seveda urejajo posebej ali dodatno, saj ne gre za vzorčno ponudbo, ki jo (obvezno) predpisuje regulacijska odločba.

d) Glede predloga o predložitvi kopij služnostnih pogodb, kot je predlagano v IX. členu Priporočila T-2 opozarja na to, da je takšna določba priporočila neustrezna, saj služnostne pogodbe lahko vsebujejo tudi druge podatke, ki presegajo namen takšnega posredovanja.

Agencija je na pripombo glede predložitve kopij pogodb že odgovorila (in upoštevala) v točki c) odgovora Telekomu Slovenije, in se na tem mestu sklicuje na to točko.

5. Rune Enia

a) Rune Enia uvodoma pripominja, da priporočilo prejudicira vsebine in rešitve, ki bi morale biti predmet urejanja zavezujočega splošnega akta. 8. odstavek 93. člena ZEKom-1 v odnosu do

tretjega odstavka 172. člena ZEKom-1 (podlaga za izdajo priporočila) predstavlja lex specialis, saj se prvi nanaša specifično na dostop do fizične infrastrukture, slednji pa na celoto regulativnih pristojnosti. Menimo, da kadar obstaja za izvrševanje določenega člena specialno pooblastilo, le to po načelu lex specialis derogat legi generali derogira možnost postopanja v skladu s splošnim pooblastilom.

Agencija pripombe ni upoštevala. Ponovno pojasnjuje, da je predmetno Priporočilo v celoti nezavezujoče narave in v nobenem primeru ne posega v obveznosti, urejene neposredno v zakonu ali v na njegovi osnovi sprejetih podzakonskih aktih. Agencija v priporočilu ureja samo tista vprašanja, ki v zakonu oz. podzakonskih aktih niso urejena oz. s priporočilom poskuša vzpostaviti višje standarde že urejenih vprašanj. Istočasna veljavnost (zavezujočega) splošnega akta in (nezavezujočega) priporočila ne predstavlja kršitve pravnega reda.

b) Operater opozarja tudi, da pristop in jezik, ki se ju Priporočilo poslužuje, nista ustrezna, saj gre za nekakšen pregled ugotovitev in skupek s tem povezanih razmišljanj agencije, brez da bi bile te prevedene v konkretne in v praksi izvedljive napotke akterjem na trgu. Tako predlaga Agenciji, naj raje izrecno prepove zlorabe, ki jih je identificirala v toči IV. tega Priporočila.

Agencija na to pripombo ponovno pojasnjuje, da je Priporočilo nezavezujoč akt in bi konkretni in zavezujoči napotki preseglji namen Priporočila in pooblastila agencije iz 172. člena. S Priporočilom tako Agencija skuša postaviti postavlja določene standarde, ki jih v splošnem aktu ni mogoče določiti kot obvezne, ker agencija za to nima podlage v zakonu. Navedeni pristop je bil izbran tudi ob upoštevanju izraženih preteklih stališč operaterjev v pogovorih z Agencijo, da jih direktno kaznovanje kršilcev ne zanimajo, pač pa predvsem hitrost doseganja dogovorov. Je pa predlog o spremembah splošnega akta vzeta na znanje in tudi v obravnavanju skupaj s postopkom sprememb samega zakona.

c) Rune Enia še opozarja na tretji odstavek VI. člena Priporočila, ki daje problematičen vtis, da lahko operater enostransko opredeli "pogoje", pod katerimi "se dostop odobri", čeprav zakonska ureditev petega odstavka 93. člena taksativno določa pogoje za zavrnitev dostopa.

Agencija na to pripombo odgovarja, da natančnejša opredelitev pogojev dostopa nikakor ne sme pomeniti ustvarjanja novih pogojev dostopa, ki bi posledično lahko predstavljali nove razloge za zavrnitev dostopa. Kot operater sam opozarja, so razlogi za zavrnitev dostopa taksativno naštetih v petem odstavku 93. člena ZEKom-1 in se le-ti ne smejo širiti. Lastniki infrastrukture pa so lahko podvrženi dodatnim pogojem obratovanja svoje infrastrukture, ki jo opredeljuje druga, nepovezana zakonodaja ali pa lastnosti infrastrukture same. Prav takšno razmerje tipično opredeljuje 1. točka petega odstavka 93. člena ZEKom-1, ki dopušča, da se dostop zavrne zaradi tehnične neprimernosti zaradi posebnih okoliščin v zvezi z infrastrukturo, do katere je bil zaprosen dostop. Razumevanje tega pravnega razmerja dopušča vnaprejšnjo natančno formulacijo

tehničnih ipd. pogojev, tako da so že vnaprej znani in jasni prosilcem za dostop, kar bi po mnenju Agencijo le dodatno razjasnilo in pospešilo proces dogovorov.

6. A1

a) A1 uvodoma pozdravlja prizadevanja Agencije k zmanjševanju ovir na navedenem področju. Priporočila, ki bi ne bilo potrebno, če bi že v zakonodajnem procesu bilo predvideno odpravljanje kršitev, ki jih Priporočilo prepoznava kot najpogostejše težave. Hkrati pa pripominja, da bi k boljšim razmeram pripomogla tudi oblastna ravnanja Agencije; tako predlaga, naj že v uvodu priporočila Agencija opredeli, da lahko očitna dejanja, katerih učinek je neupravičeno zavračanje oz. zavlačevanje dostopa, naslavlja v prekrškovnih postopkih.

Agencija se s pripombo operaterja strinja v delu, da bi dodatna konkretizacija kršitev natančneje definirala razmerja in ravnanja udeležencev tovrstnih razmerij, kar pa je, kot ugotavlja že sam operater, zakonska materija. Glede dodatne opredelitve kršitev udeležencev v obliki prekrškov znotraj priporočila pa meni, da je takšna dopolnitev neustrezna, saj ZEKom-1 v 233. členu že določa, katera ravnanja so po veljavni zakonodaji opredeljena kot prekršek in jih Agencija kot prekrškovni organ v postopku že lahko sankcionira. S Priporočilom dodatno definiranje prekrškov ni možno.

b) Operater predlaga, naj se priporočilo razširi ter se vanj vključi tudi 91.a člen ZEKom-1 – skupna raba stavbne fizične infrastrukture, saj ni splošnega akta, ki bi konceptualiziral 91.a člen. Je pa problematika stavbne infrastrukture prav tako materija, ki bi jo bilo potrebno (dodatno) urediti v zakonu.

Agencija odgovarja, da splošna pravila za dostop do fizične infrastrukture veljajo tudi za dostop do fizične stavbne fizične infrastrukture, razen v primerih, ko določbe 91.a člena ZEKom-1, ki specialno ureja skupno uporabo stavbne fizične infrastrukture, postavljajo drugačna pravila (npr. v skladu s tretjim odstavkom 91a člena ZEKom-1 lahko imetnik dostop zavrne, če je pasivna komunikacijska infrastruktura (znotraj stavbe) na voljo pod poštenimi in nediskriminatornimi pogoji. Agencija tako smatra, da Priporočila zaradi te pripombe operaterja ni potrebno spreminjati.

c) A1 dodatno opozarja tudi, da infrastrukturni operaterji, ki niso operaterji elektronskih komunikacij, na svojih spletnih straneh nimajo posebnega spletnega mesta, namenjenega operaterjem elektronskih komunikacij, zato predlaga, da se v člen VI. – Transparentnost in enaka obravnava, doda priporočilo, da infrastrukturni operaterji vso ponudbo v zvezi z dostopom do njihove infrastrukture oblikujejo na posebni spletni strani (ki naj vsebuje tudi osnovne kontaktne

podatke) namenjeni operaterjem elektronskih komunikacij, kot naslov za sprejem zahteve pa naj se primarno določi elektronski naslov.

Agencija meni, da je z obstoječim besedilom VI. člena, ki priporoča pripravo vzorčne ponudbe in njeno vsebino, vključno s kontaktnimi podatki, dovolj podrobno urejeno predmetno vprašanje, saj se bo večina infrastrukturnih operaterjev, ki bo to priporočilo spoštovala, verjetno odločila, da bo takšno ponudbo objavila na svojih spletnih straneh. Vseeno pa meni, da je pripomba o izpostavljenem primarnem elektronskem naslovu smiselna, saj pripomore k poenostavitvi, zato jo je agencija upoštevala.

d) A1 predlaga, naj se s Priporočilom spodbudi lastnika infrastrukture, da sam prostovoljno sprostí že zaseden prostor v cevi (npr. v primeru neuporabljenih kablov ali opreme), hkrati pa naj se ga obveže, da mora obravnavati pobudo prosilca za soinvestitorstvo (npr. pri razširitvi kapacitet), čeprav lahko takšno pobudo tudi zavrne, kar pa se ne šteje za kršitev njegovih obveznosti.

Agencija predloga ni upoštevala, saj smatra, da bi to preseglo zakonska določila v zvezi z dostopom do fizične infrastrukture in preseglo njihov namen.

e) A1 opozarja tudi na primere iz prakse, ko lastnik infrastrukture po prejemu prošnje za dostop namerno zasede prej prosto infrastrukturo ali pa jo zasede vnaprej z navidezno uporabo in predlaga, naj se tovrstno ravnanje šteje kot slaboverno in v nasprotju z določbami ZEKom-1.

Agencija meni, da v zvezi z dano pripombo ni potrebno spreminjati Priporočila, saj je takšno ravnanje že urejeno z določbami 93. – 94. členov ZEKom-1 in Splošnega akta o dostopu do fizične infrastrukture, pa tudi ustrezno sankcionirano. Zato tovrstne informacije ne morejo biti predmet urejanja Priporočila, temveč gre za navedbe, ki so lahko podlaga za uvedbo nadzornega ali prekrškovnega postopka v skladu z določbami ZEKom-1.

f) A1 predlaga, da se v izogib nesporazumom dodatno določi rok za potrditev prejema vloge za dostop do fizične infrastrukture (ki pa ne vpliva na ostale roke za reševanje te vloge).

Agencija je pripombo upoštevala in ustrezno dopolnila prvi odstavek VIII. člena Priporočila.

g) A1 k točki VIII. Priporočila dodatno pripominja, da gre v veliko primerih prošenj za dostop za kompleksna vprašanja, zato predlaga, da se s Priporočilom določi takojšnja izvedbo usklajevalnih sestankov in po potrebi ogledov na terenu, na katerih bi iskalec dostopa in lastnik infrastrukture lahko neposredno izmenjala svoja pričakovanja in zahteve, v primeru kompleksnejših ponudb pa naj se rok za pripravo ponudbe lahko tudi razumno podaljša, lastniku infrastrukture pa naj se

priporoča, da iskalcu dostopa omogoči vpogled v lastno bazo podatkov o infrastrukturi, iz katere bi bili razvidni relevantni podatki (lokacija, razpoložljivost).

Agencija teh pripomb ni upoštevala, saj smatra, da gre za prepodrobno urejanje postopkov, ki lahko vodijo v nepreglednost samega Priporočila. Obenem pa Agencija stremi k čim bolj kvalitetni uradni bazi infrastrukturnih podatkov v Sloveniji, ki je zbirni kataster GJI.

h) A1 v svojih pripombah problematizira ureditev IX. člena Priporočila, ki ureja vprašanja služnostnih pogodb oz. sporazumov z lastniki zemljišč, objektov in naprav. Pri tem izpostavlja določbo 3. odstavka 20 člena ZEKom-1, ki kot obvezno sestavino pogodbe o služnosti zahteva določilo o dopustnosti skupne uporabe komunikacijskih objektov. Problem v zvezi s to določbo predstavlja predvsem dejstvo, da stare služnostne pogodbe takšnega določila ne vključujejo, infrastrukturni operaterji pa dostop do infrastrukture pogojujejo s predhodno sklenitvijo sporazumov iskalca dostopa z lastniki zemljišč. A1 predlaga, da se obveznost sporazumov z lastniki zemljišč tudi za souporabo infrastrukture, kjer služnostne pogodbe še ne vsebujejo klavzule o skupni uporabi, prenese na lastnike infrastrukture. Hkrati pa A1 ugotavlja, da je predmetna problematika sistemska in bi jo bilo potrebno nasloviti z ustrežno spremembo zakonodaje.

Agencija se sicer strinja z A1, da je spremembe problematike služnostnih pogodb mogoče urejati le z ustreznimi zakonskimi spremembami. V zvezi s konkretnimi pomisleki in predlogi A1 glede težav s sklepanjem služnostnih pogodb zaradi klavzule o skupni uporabi in ureditve služnosti za souporabo v primerih služnostnih pogodb, ki ustrezne klavzule (še) nimajo, pa Agencija odgovarja, da je na pripombi vsebinsko že odgovorila v točkah a) in d) odgovora Telekomu Slovenije, in se na tem mestu sklicuje na ti točki.

i) A1 še opozarja na neustreznost priporočene cene oz. donosnosti nujenja dostopa do fizične infrastrukture, saj meni, da je v nasprotju s 5. členom Splošnega akta o dostopu do fizične infrastrukture.

Agencija odgovarja, da je določitev donosnosti že samo po sebi zelo specifično področje, ki je za omrežne operaterje že natančno opredeljeno, pri čemer predlog Priporočila ne more razveljaviti kogentne norme. Zato se predlog določitve donosnosti v Priporočilu lahko nanaša le dodatno na panoge, ki tako izrecno opredeljenih donosov za omenjene potrebe nimajo, in bi tovrstna opredelitev lahko pripomogla k hitrejši sklenitvi pogodbe med imetnikom infrastrukture in prosilcem.

j) Za konec A1 predlaga še, naj se v Priporočilo doda novi točki, ki bi strankam nalagala kar najbolj določno opredelitev pojmov, pogojev, pravic in obveznosti ter se izogibata vsebinsko praznim opredelitvam. Obenem pa predlaga še priporočilo o aktivnem sodelovanju v postopkih pridobivanja služnosti oz. sklepanju tovrstnih sporazumov.

Agencija je glede te pripombe mnenja, da je določnost opredelitve pogodb sama po sebi v interesu strank. Pričakovati je torej, da se stranke same ravnajo na opisan način, je pa obenem tovrsten pristop znak dobre vere, ki je že del predlogov Priporočila.